

Uchwała Nr XXI.149.2020
Rady Gminy Słubice
z dnia 18 grudnia 2020 roku

w sprawie: przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na 2021 rok.

Na podstawie art. 1 i art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz. U. z 2019 r., poz.2277 ze zm.¹) i art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (tj. Dz. U. z 2019r., poz.852 ze zm.²) w związku z art. 18 ust. 2 pkt 15 oraz art. 58 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2020r., poz.713, **Rada Gminy Słubice uchwala, co następuje:**

§ 1

Przyjmuje się do realizacji Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2021 rok, stanowiący załącznik nr 1 do uchwały, oraz Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na 2021 rok, stanowiący załącznik nr 2.

§ 2

Koszty realizacji programów pokrywane będą z budżetu Gminy Słubice:

- 1) dział 851 rozdz. 85153- przeciwdziałanie narkomanii;
- 2) dział 851 rozdz. 85154- przeciwdziałanie alkoholizmowi.

§ 3

Wykonanie programów będzie następowało w miarę pozyskiwania środków, o których mowa w § 2.

§ 4

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Słubice.

§ 5

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą od 1 stycznia 2021 r. i podlega wywieszeniu na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Słubice, oraz ogłoszeniu w Biuletynie Informacji Publicznej.

Przewodniczący Rady
Sławomir Zenon Januszewski

¹ Zmianę ustawy opublikowano w Dz.U. z 2019r., poz.1818 oraz zm. wynik. z MP z 2020r., poz.164
² Zmianę ustawy opublikowano w Dz.U. z 2019r., poz.1818

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI
I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
NA 2021 ROK W GMINIE SŁUBICE**

Rozdział I

Wstęp

Wśród różnych problemów społecznych w naszym kraju te związane z alkoholem są jednym z trudniejszych do rozwiązania. Wynika to przede wszystkim z ich rozmiarów, złożoności, a także kosztów społecznych i ekonomicznych, jakie ponoszą nie tylko osoby indywidualne, ale i całe społeczeństwo. Obecnie nie przypisuje się szkód wyrządzonych przez alkohol wyłącznie alkoholikom i osobom pijącym alkohol, lecz całej populacji, bowiem na szkody związane z alkoholem narażony jest każdy. Przykładem może być uczestniczenie w wypadku samochodowym przez nietrzeźwego kierowcę czy zakłócenie ciszy nocnej przez pijanych i awanturujących się sąsiadów. Wśród szkód związanych z alkoholem znajdują się zatem zarówno te jednostkowe (np. szkody zdrowotne występujące u osób pijących szkodliwie, zaburzenia w funkcjonowaniu społecznym i emocjonalnym występujące u dzieci alkoholików), jak i te widziane z szerszej perspektywy (np. naruszenia prawa związane z alkoholem: sprzedaż alkoholu osobom nieletnim). Badacze zajmujący się problematyką alkoholową sformułowali tzw. prawo paradoksu przewencyjnego, które mówi, że suma szkód powodowanych przez osoby, które nie są uzależnione jest większa niż suma szkód powodowanych przez alkoholików. To z kolei oznacza, że celem działań podejmowanych przez administrację samorządową jest zmniejszenie problemów powodowanych przez alkohol w całej populacji, a nie tylko w grupie podwyższonego ryzyka. Uzależnienie od alkoholu – alkoholizm to choroba polegająca na utracie kontroli nad spożywaniem alkoholu, zmianie tolerancji na alkohol, występowanie przymusu picia, obecności objawów abstynencyjnych i podporządkowaniu całego swojego życia alkoholowi. Choroba ta doprowadza do destrukcji życia alkoholika i jego rodziny, ponieważ polega na koncentrowaniu i

podporządkowaniu całego życia osoby uzależnionej wokół picia. Uzależnienie od alkoholu bliskiej osoby i związane z tym jej nieprawidłowe funkcjonowanie wywiera negatywny wpływ na pozostałych członków rodziny, zarówno dorosłych jak i dzieci, powodując problemy zdrowotne, psychologiczne, społeczne i materialne. Mówiąc inaczej uzależnienie jest tym czynnikiem, który może doprowadzić do dysfunkcji rodziny. Dotkliwą konsekwencją życia w bliskiej relacji z osobą uzależnioną może być współ-uzależnienie. Jest to szkodliwy sposób przystosowania się, który utrudnia optymalne funkcjonowanie i znacząco ogranicza umiejętność realistycznej oceny sytuacji, a tym samym możliwości rozwiązania problemów zarówno osobistych, jak i całej rodziny. U osób współuzależnionych często występują różnego rodzaju choroby o podłożu psychosomatycznym, a także problemy emocjonalne, zaburzenia depresyjne i lękowe. Aby poradzić sobie z tymi dolegliwościami, osoby współ-uzależnione niejednokrotnie zaczynają nadużywać substancji psychoaktywnych, takich jak leki uspokajające i nasenne oraz alkohol. W Polsce populację współ-uzależnionych szacuje się na ponad milion osób.

Zgodnie z rekomendacjami Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Program powinien stanowić, najlepiej dostosowaną do warunków lokalnych odpowiedź na problemy związane z piciem alkoholu i zażywaniem narkotyków, z uwzględnieniem jego środowiskowej specyfiki. Oznacza to, że musi on być oparty na dokładnej analizie potrzeb i możliwości ich zaspokojenia. W tym celu przeprowadzane są profesjonalne badania, na bazie których przygotowana jest diagnoza problemów uzależnień i innych zagrożeń społecznych, stanowiąca punkt wyjścia do tworzenia Programu.

W roku 2020 wykonana została diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych dla Gminy Słubice która stanowi podstawę przygotowania Programu na rok 2020 i w latach kolejnych. Należy wskazać, że w Programie zamieszczono jedynie fragmenty znacznie obszerniejszej diagnozy, stanowiące w większości wyniki podsumowujące przeprowadzone badania. Cały tekst diagnozy dostępny jest w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Gminy Słubice w zakładce pomoc społeczna/rodzina jak również na stronie internetowej Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Słubicach.

Rozdział II

Podstawy prawne

W realizacji zadań zawartych w Programie szczególne zastosowanie mają następujące akty prawne:

- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz. U. z 2019 r. poz. 2277 ze zm.)

- ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (tj. Dz. U z 2019r., poz.852 ze zm.)
- ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz. U. z 2018 r. poz. 1492ze zm.)
- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 506 ze zm.),
- ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1507 ze zm.),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015r. poz. 1390 ze zm.),
- ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2018r., poz. 1878 ze zm.),

Rozdział III

Diagnoza problemów uzależnień w Gminie Słubice

W 2020 r. została przeprowadzona Diagnoza Lokalnych Zagrożeń Społecznych w Gminie Słubice. Celem badania było poznanie występujących na terenie gminy Słubice problemów takich jak: uzależnienie od alkoholu, narkotyków, nikotyny, internetu oraz przemoc w rodzinie, szkole i cyberprzemoc. W tym celu zdecydowano się na przeprowadzenie komplementarnych badań, zrealizowanych wśród trzech grup społecznych: dorosłych mieszkańców gminy, uczniów (klas VI i VIII) szkół podstawowych i sprzedawców napojów alkoholowych. Diagnoza została opracowana przy pomocy kwestionariuszy ankietowych rozdawanych oraz komputerowych, metoda ta uznana została za najskuteczniejsze w tym przypadku narzędzie badawcze, ponieważ pozwoliła na zbadanie w krótkim czasie dużej próby badawczej, przy czym starano się, aby była to grupa jak najbardziej reprezentatywna.

Wyniki diagnozy dotyczące problemu alkoholowego w Gminie Słubice:

Alkohol a młodzi mieszkańcy gminy.

Młodzieży zadano pytania sprawdzające ich świadomość i wiedzę o problemie alkoholowym. Wiedza ta jest niezbędna do przeprowadzania dalszych działań profilaktycznych w szkołach. W pierwszym pytaniu uczniowie oceniali prawdziwość zdania „Alkohol w piwie jest inny i mniej groźny niż w wódce”. Oczywiście alkohol jest tą samą substancją, bez znaczenia, w jakim napoju się znajduje. Różnice polegają jedynie na jego stężeniu w poszczególnych napojach. Opinie stwierdzające, że alkohol znajdujący się w wódce jest bardziej groźny od tego zawartego w piwie lub winie, wskazują na brak świadomości

istniejących zagrożeń wynikających ze spożywania jakiegokolwiek formy napojów procentowych. Tylko 71% ankietowanych zdaje sobie sprawę, że alkohol, bez różnicy na procent jego zawartości, jest tą samą substancją, wywołującą takie same skutki, jednak według pozostałych 29% jest zupełnie inaczej i nie uważają piwa oraz alkoholu w nim zawartego za taki sam jak na przykład w wódce. Co interesujące, w badaniach ogólnopolskich odsetek osób uznających powyższe zdanie za prawdziwe wzrasta wraz z wiekiem. Wydaje się to być świadectwem racjonalizacji decyzji przez osoby chętnie sięgające po niskoprocentowe napoje „wyskokowe”, także w sytuacjach gdy jest to niewskazane. Może to być niestety także racjonalizacją przyzwolenia części dorosłych na sięganie po piwo przez osoby nieletnie.

Następne pytanie dotyczyło osobistych doświadczeń młodych mieszkańców gminy z alkoholem. Wyniki okazały się optymistyczne ponieważ zdecydowana większość uczniów nie piła nigdy alkoholu (70%). Na kolejne pytania odpowiadali już tylko ci uczniowie, którzy przyznali, że zdarzyło im się już pić alkohol. Zapytaliśmy badaną młodzież o wiek inicjacji alkoholowej. Dla 23% młodzieży uczęszczającej do szkół podstawowych miało to miejsce w wieku od 13 do 15 lat. Inicjację alkoholową w wieku 10-12 lat deklaruje 20% badanych, natomiast mniej niż 9 lat miało 4% badanych uczniów. Pozostałe 54% stwierdziło, iż nie pamięta w jakim było wtedy wieku. Wczesny wiek inicjacji alkoholowej jest poważnym czynnikiem ryzyka dla problemów natury zarówno zdrowotnej jak i rozwojowej młodych ludzi. Najczęściej inicjacja alkoholowa wśród uczniów miała miejsce na wakacjach, takiej odpowiedzi udzieliło 45% ankietowanych. Niewiele mniej, bo 44% przyznało, że pierwszy raz próbowało alkoholu w domu. Kolejne 7% wskazało na dyskotekę, a po 2% przyznało, że miało to miejsce na wagarach lub w szkole.

W dalszej kolejności młodzież odpowiadała na pytanie dotyczące tego, jak często spożywają alkohol. Ponad połowa uczniów zadeklarowała, że już nie pije (61%), 28% że parę razy w roku. Codziennie pije 3% uczniów. Uczniowie Gminy Słubice zostali poproszeni o wskazanie jaki alkohol piją najczęściej. Największa grupa, bo 49% uczniów wskazało na piwo, wódkę lub inne mocne alkohole wybrało 9%. Kolejne 10% ankietowanych wybiera wino, a 7% badanych wskazało na drinki. Ankietowanym zadano też pytanie o to, czy kupowali kiedykolwiek alkohol samodzielnie. W grupie uczniów objętych badaniem 2% stwierdziło, że było to 1-2 razy, 2% badanych - od 3 do 5. Aż 4% ankietowanych kupiło samodzielnie alkohol ponad 20 razy.

Wnioski:

Pod względem teoretycznej znajomości alkoholu oraz skutków jego nadużywania młodzi mieszkańcy wykazują sporą wiedzę, co może wynikać z ilości zajęć profilaktycznych przeprowadzanych w szkołach. Mimo wiedzy teoretycznej alkohol jest obecny w środowisku młodzieży, spora ilość młodzieży szkolnej zna takie osoby, które systematycznie spożywają alkohol, a ponadto twierdzą, że pije niemal większość ich znajomych.

Pomimo rozpowszechnionej profilaktyki, wielu zajęć teoretycznych czy kontroli, jakiej zwykle poddawane są młode osoby przez rodziców i opiekunów, bardzo duży odsetek badanej młodzieży nie zachowuje abstynencji do pełnoletniości. Spora część badanych doświadczyła już stanu upojenia alkoholowego. Należałoby więc przede wszystkim ograniczyć dostęp młodych ludzi do tego typu substancji i być może zmienić sposób i zakres materiału w przeprowadzanych zajęciach profilaktycznych. Równie ważne jest zaangażowanie rodziców i uświadomienie im, jakie negatywne skutki może mieć społeczne przyzwolenie na spożywanie alkoholu przez młodzież.

Deklarowana przez młodzież łatwość zakupu alkoholu i wyrobów tytoniowych jest niepokojąca dlatego też należy położyć szczególny nacisk na przestrzeganie przepisów pod kątem zasad związanych z niesprzedawaniem obu tych kategorii produktów nieletnim.

Problem alkoholowy a dorośli mieszkańcy Gminy Słubice.

W przeprowadzonym badaniu największa uwaga poświęcona została takim kwestiom, jak:

- stopień wiedzy na temat alkoholu i stosunek do niego mieszkańców gminy,
- czy w środowisku lokalnym występują zagrożenia (bójki, wandalizm) związane z nadmiernym spożywaniem alkoholu,
- czy respondenci widzą jakieś zmiany dotyczące alkoholu na przestrzeni ostatnich 10 lat oraz czy posiadają wiedzę o działaniach władz związanych z tym zagadnieniem.

Pierwsze pytanie w tej części ankiety pozwoliło uzyskać odpowiedź na pytanie w jakim wieku powinno się mieć możliwość zakupu napojów alkoholowych.

Aż 59% respondentów uznało, że należy podnieść granicę wieku, od którego ma się prawo do zakupu alkoholu do lat 21 i jest to większość badanych. Możliwość kupna alkoholu od 18 roku życia popiera 38% osób biorących udział w badaniu.

Pozostałe 3% mieszkańców twierdzi, że dostęp do alkoholu powinna mieć młodzież od 16 roku życia. Duża liczba badanych osób uznała, że alkohol jest jednak towarem szczególnym, a dostęp do niego powinien być ograniczony i kontrolowany. Takiej odpowiedzi udzieliło 79% respondentów. Pozostałe 21% jest zdania, że jest to towar zwykły, niczym nie wyróżniający się wśród pozostałych i dlatego zasady na jakich jest on sprzedawany nie powinny być w żaden sposób wyjątkowe.

Następne pytanie, jakie zostało zadane w ankiecie dotyczyło tego, czy mieszkańcy gminy widzą zmiany w obyczajowości spożywania alkoholu w swoim środowisku. Respondenci zostali zapytani, czy ich zdaniem jego spożycie w ciągu ostatnich 10 lat wzrosło, zmalało, czy też pozostało bez zmian. Z udzielonych odpowiedzi wynika, iż na terenie Gminy Słubice spożycie alkoholu w ostatnim czasie według większości jej mieszkańców wzrosło, takiej odpowiedzi udzieliło aż 50% osób biorących udział w badaniu. Jednak niewiele mniej, ponieważ 39% ankietowanych uznało, że spożycie alkoholu nie zmieniło się i tylko według 11% zmalało.

Dalsza część ankiety dotyczyła częstotliwości spożywania alkoholu przez respondentów. Niemal 8% respondentów odpowiedziało, że spożywa alkohol raz w miesiącu, 42% rzadziej niż raz w miesiącu, czyli tylko okazjonalnie. Prawie 3% robi to kilka razy w miesiącu, natomiast 42% zadeklarowało, że nie pije alkoholu w ogóle. Kolejne 1% mieszkańców pije alkohol raz w tygodniu, a 3% kilka razy w tygodniu. Jednak 1% ankietowanych pije alkohol codziennie. Warto zauważyć, iż pomimo tego, że mieszkańcy gminy uznają alkoholizm jako jeden z ważniejszych problemów występujących na terenie ich gminy, to do jego częstego spożywania przyznała się bardzo niewielka liczba osób biorących udział w badaniu.

Kolejne pytanie dotyczyło tego jakiego rodzaju alkohol jest najczęściej spożywany przez ankietowanych. Okazało się, że najczęściej spożywanym alkoholem jest wino, 53% badanych deklaruje jego spożycie. Na drugim miejscu wśród preferencji ankietowanych znalazło się piwo, po które sięga 31% respondentów. Niemal 9% stwierdziło, że najczęściej wybiera likiery/whisky/gin itd., natomiast 7% - wódkę.

Spożywanie alkoholu może być powiązane z agresywnym zachowaniem, które ujawnia się w życiu społecznym w postaci bójek, awantur, pobic i stosowania wulgaryzmów. Dlatego właśnie w następnej kolejności badanych poproszono o określenie, jak osoby pijące alkohol wpływają na poczucie bezpieczeństwa mieszkańców Gminy Słubice. Największa część ankietowanych stwierdziła, że osoby pijące alkohol w ich miejscu zamieszkania nie stanowią zagrożenia dla

ich bezpieczeństwa – 37%. Jednak 33% badanych uznało, że osoby nadużywające alkoholu mogą stanowić zagrożenie dla innych i wpływają na zmniejszenie się poczucia bezpieczeństwa mieszkańców gminy. Pozostałe 30% nie ma zdania na ten temat. Ponieważ część mieszkańców gminy uznała, że czuje pewne zagrożenie ze strony osób nadużywających alkoholu, dlatego też w kolejnym pytaniu zostali oni poproszeni o wskazanie negatywnych zjawisk związanych z tym problemem, których byli oni świadkami w ostatnim czasie. Okazało się, że najczęściej były to awantury, tego problemu doświadczyło 31% ankietowanych. Często wskazywano na głośne zachowanie (25%) oraz bójkę (19%). W następnej kolejności mieszkańcy zostali zapytani o powody, jakie kierują osobami sięgającymi po alkohol. Wśród powodów spożywania alkoholu najwięcej osób, bo aż 47% ankietowanych, wskazało chęć zapicia problemów. Z kolei według 24% jest to chęć wyluzowania się, co może oznaczać, że zdaniem dużej grupy ankietowanych alkohol jest spożywany ze względu na jego wpływ na świadomość i postrzeganie otaczającej rzeczywistości. Niemal 6% respondentów uznało, że najczęstszym powodem jest brak możliwości spędzania czasu w inny sposób. Kolejne 2% stwierdziło, że najczęściej jest to presja ze strony znajomych. W grupie, w której przeważająca liczba osób pije alkohol łatwiej jest poddać się ich namowom, zwłaszcza jeżeli są to nasi przyjaciele lub dobrzy znajomi. Pozostałe 20% ankietowanych nie ma zdania na ten temat.

Wnioski:

Alkoholizm jest jednym z najczęściej występujących problemów społecznych w naszym kraju. Na podstawie przeprowadzonych badań należy uznać, iż również w Gminie Słubice zajmuje on wysoką pozycję wśród występujących tu problemów.

Nadużywanie alkoholu wywiera negatywny wpływ na wiele dziedzin życia osoby uzależnionej, jak również jej otoczenia. Dotyka członków rodziny, wpływa na funkcjonowanie lokalnej społeczności i często jest przyczyną przemocy i cierpienia. Coraz częściej zdarza się, że po alkohol sięgają coraz młodsze osoby a nawet dzieci. Większość badanych mieszkańców (50%) zauważa, że spożycie alkoholu w ostatnich 10 latach na terenie gminy wzrosło. Biorąc pod uwagę fakt, iż uważają oni alkoholizm za jeden z najpoważniejszych problemów społecznych występujących na terenie gminy można uznać, iż oczekują oni od władz lokalnych podjęcia działań zmierzających do rozwiązania tego problemu.

Głównym celem działań profilaktycznych realizowanych na terenie gminy nie powinno być wyeliminowanie spożywania alkoholu przez jej dorosłych mieszkańców, ponieważ nie jest to możliwe. Skupić należy się na uświadomieniu lokalnej społeczności skutków oraz zagrożeń jakie wiążą się ze spożywaniem alkoholu zwłaszcza w nadmiernych ilościach. Bardzo ważne jest dążenie do przesunięcia wieku inicjacji alkoholowej, zgadza się z tym bardzo duża liczba mieszkańców.

Należy wspierać osoby, które są uzależnione, współuzależnione oraz te, które pochodzą z grup społecznych najbardziej podatnych na uzależnienia, a przede wszystkim będących w trudnej sytuacji życiowej. Osobom takim trzeba wskazywać różne formy rozwiązywania problemów, które będą alternatywą dla alkoholu.

Wyniki diagnozy dotyczące problemu przemocy w Gminie Słubice:

Kolejnym problemem społecznym, który znalazł się w badaniu diagnozującym zagrożenia społeczne na terenie Gminy Słubice była kwestia przemocy. Proces przemocy domowej i proces przemocy rówieśniczej to jest to samo zjawisko, ten sam proces z identycznymi mechanizmami wewnętrznymi i o podobnym przebiegu, chociaż nieco inne zachowania uczestników tego procesu będziemy obserwować w szkole, a inne w domu.

Przemoc domowa – w rodzinie.

W tej części badań mieszkańcom zostały zadane pytania dotyczące zjawiska przemocy. Pierwsze z nich odnosiło się do występowania przemocy wśród osób, które ankietowani znają osobiście. Okazuje się, że 30% ankietowanych zna osoby, które doznają fizycznej lub psychicznej przemocy. Ponad połowa, bo aż 70% nie stwierdziło w swoim otoczeniu osób, które mogłyby doznać przemocy w jakiegokolwiek formie. Przemoc jest problemem, który dotyka wiele rodzin. Spośród ankietowanych 24% deklaruje, iż zna jedną lub dwie takie rodziny. Kilka takich rodzin zna 13% biorących udział w badaniu, 2% zna dużo takich rodzin. Pozostałe 61% badanych uznała, że nie zna ani jednej rodziny, w której istniałby problem przemocy. W dalszej części badania okazuje się, że świadomość tego, jak powinno się postępować w stosunku do osób, które doświadczają przemocy jest niewielka. Ponad połowa, bo 60% badanych stwierdziło, że ma świadomość tego jak można takim osobom pomóc lub gdzie się udać w przypadku zaistnienia takiej sytuacji. Jednak 40% respondentów nie wie co mogą zrobić. Według dorosłych mieszkańców Gminy, to kobiety częściej

wskazywane były jako ofiary przemocy w rodzinie. Takiej odpowiedzi udzieliło 63% respondentów. Według 9% płeć nie ma w tym przypadku znaczenia, ponieważ ofiarami przemocy są tak samo często kobiety, jak i mężczyźni. Niemal 27% nie potrafi powiązać płci z przemocą w rodzinie. W kolejnym pytaniu ankietowani mieli za zadanie wskazać, jaki ich zdaniem, rodzaj przemocy najczęściej występuje w rodzinie. Badani wskazali, że według nich jest to przede wszystkim przemoc psychiczna – w ten sposób odpowiedziało 54% z nich. Na przemoc fizyczną wskazało 39% ankietowanych, natomiast przemoc ekonomiczną wybrało 7% badanych. Niestety przemoc bardzo często jest wciąż kojarzona przede wszystkim z aspektem fizycznym. Nie należy jednak zapominać o tym, że przemoc w innych formach może być równie katastrofalna w skutkach. Mowa tutaj przede wszystkim o przemoc psychicznej, w której najczęściej wykorzystuje się takie aspekty, jak: wyśmiewanie, poniżanie, zawstydzanie, krytykowanie, kontrolowanie, ograniczanie kontaktów z innymi, groźby, szantażowanie.

WNIOSKI:

Skala zjawiska przemocy, zwłaszcza tej w rodzinie, jest niezwykle trudna do oszacowania, ponieważ zachodzi w zamkniętym środowisku. Składa się na to wiele przyczyn, wśród których są: brak udziału osób trzecich, opór i obawy ofiar przed wyjawieniem sytuacji na zewnątrz, czy też obawy przed rozpadem rodziny. Problem ten jest niestety powszechny i występuje w każdym kraju, a prowadzone na ten temat badania potwierdzają, że nigdzie nie udało się zupełnie wyeliminować tego problemu.

Oznacza to, że być może należy zastanowić się nad zwiększeniem liczby oraz zakresu działań przeciw przemocy na terenie Gminy Słubice.

Warunki sprzyjające powstawaniu procesu przemocy:

- Gdy pewna ilość osób przebywa ze sobą przez dłuższy czas i jest niejako „skazana na siebie” oraz wtedy, gdy występuje wyodrębnienie tej grupy z szerszego otoczenia społecznego.
- Występują dysproporcje pomiędzy osobami lub grupami – pod jednym dachem przebywają więc osoby i grupy silniejsze, bardziej „wpływowe” oraz te słabsze, nieskore do agresji albo przestrzegające norm zachowania wykluczających agresję wobec innych osób.
- W relacjach pomiędzy jednostkami i grupami pojawia się dużo zachowań agresywnych, zarówno tych fizycznych, jak i werbalnych.

- Normy w grupie są „złe”, czyli wtedy, kiedy rzeczywiste normy grupowe dopuszczają i uznają za „normalne” używanie siły fizycznej i innych rodzajów przewagi wobec osób słabszych fizycznie i/lub mniej zaradnych psychicznie.

Problem przemocy z perspektywy młodych mieszkańców Gminy Słubice.

W pierwszej części tego badania ankietowana młodzież miała się wypowiedzieć na temat jak oceniają poczucie bezpieczeństwa w szkołach. Zdecydowanie bezpiecznie lub raczej bezpiecznie czuje się w szkole 79% uczniów. **Brak poczucia bezpieczeństwa deklaruje 21% uczniów szkół podstawowych** wybierając odpowiedź, że czasami nie czuje się bezpiecznie (14%), zazwyczaj nie czuję się bezpiecznie (1%) lub nigdy nie czuję się bezpiecznie (6%).

Następnie zapytaliśmy ankietowanych, w jaki sposób zachowują się, będąc świadkiem przemocy, czy agresywnego zachowania. Największa część badanych uczniów uznała, że w sytuacji, kiedy byłiby świadkami agresywnych zachowań poinformują kogoś dorosłego lub podejmą próbę załagodzenia konfliktu. Takich odpowiedzi udzieliło odpowiednio 57% i 26% badanych uczniów. Ankietowani często też decydują się na to, aby włączyć się w konflikt. Taki rozwój sytuacji przewiduje aż 7% z badanych uczniów. Grozi to stanieniem się współuczestnikiem sytuacji w której przemoc stosowana jest jako narzędzie rozwiązywania sporów. Smutny jest również fakt, że 8% badanych oświadczyło, iż nie zareagowałoby na taką sytuację.

Następne pytanie dotyczyło sytuacji w przypadku osobistego doświadczenia przemocy ze strony innych osób. Tutaj większość uczniów zwróciłaby się o pomoc do rodziców – takiej odpowiedzi udzieliło aż 51% ankietowanych. Na kolejnym miejscu uczniowie wskazywali wychowawców – takiej odpowiedzi udzieliło 21% uczniów. Do rówieśników zgłosiłoby się 13% respondentów.

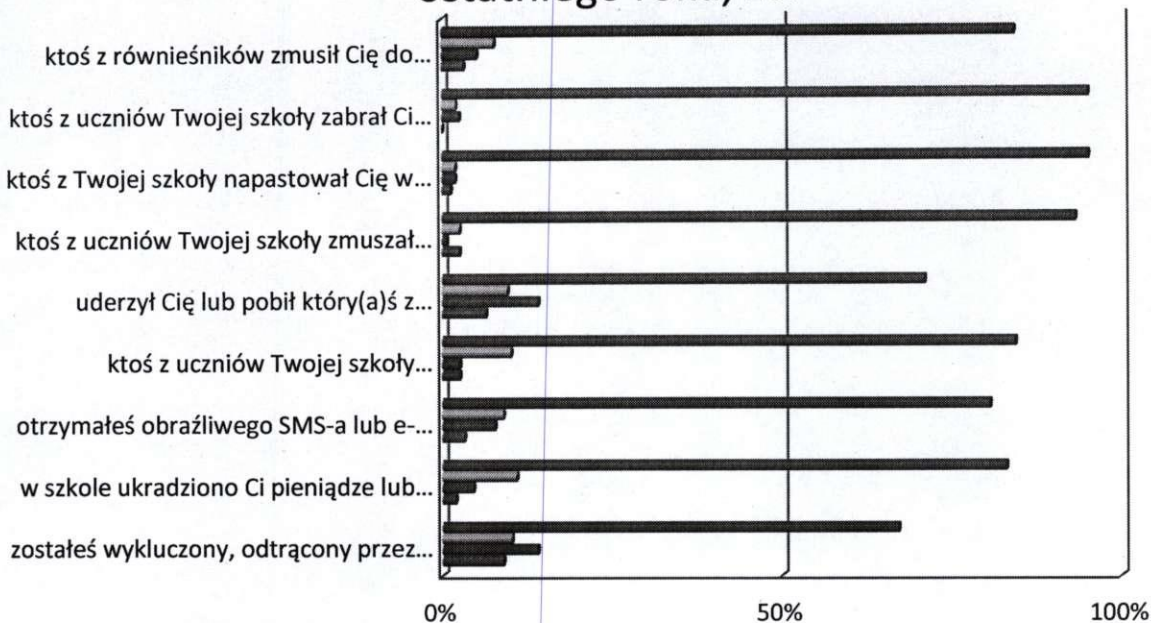
Kolejne pytanie dotyczyło sytuacji, jakich uczniom przydarzyły się w ostatnim roku szkolnym. Odpowiedzi zostały przedstawione w formie graficznej poniżej.

Przewodniczący Rady

Sławomir Zenon Januszewski

Czy Tobie osobiście zdarzyło się w ciągu ostatniego roku, że:

	zostałeś wykluczony, odtrącony przez innych uczniów	w szkole ukradziono Ci pieniądze lub jakiś przedmiot	otrzymałeś obraźliwego SMS-a lub e-maila od któregoś z uczniów z Twojej szkoły	ktoś z uczniów Twojej szkoły opublikował w internecie informacje o Tobie lub zdjęcie/film z Twoim udziałem, których nie chciałeś(a)ś ujawnić	uderzył Cię lub pobił który(a)ś z kolegów(koleżank) z klasy lub uczeń innej klasy	ktoś z uczniów Twojej szkoły zmuszał Cię do fundowania sobie za Twoje pieniądze papierosów, piwa lub innych rzeczy	ktoś z Twojej szkoły napastował Cię w szkole seksualnie (np. próbował Cię dotykać, rozebrać)	ktoś z uczniów Twojej szkoły zabrał Ci pieniądze lub przedmiot używający lub grożący jej użyciem	ktoś z rówieśników zmusił Cię do robienia czegoś, czego nie chciałeś/aś
■ nie	67%	83%	80%	84%	71%	93%	95%	95%	84%
■ tak, ale tylko raz	10%	11%	9%	10%	9%	3%	2%	2%	8%
■ tak, kilka razy	14%	4%	8%	3%	14%	1%	2%	3%	5%
■ tak, wiele razy	9%	2%	3%	3%	6%	3%	1%	0%	3%

Jak widać powyżej, zdecydowana większość uczniów nie doświadczyła żadnego z wyżej wymienionych problemów. Jednak wśród uczniów najczęściej

przytrafiały się wykluczenia, odtrącenia przez innych uczniów (wiele razy 9%, kilka razy 14%, tylko raz 10%). Na drugim miejscu zdarzały się pobicia przez kolegów/koleżanki (wiele razy 6%, kilka razy 13%, tylko raz 9%). **Niepokojący jest fakt, iż aż 2% ankietowanych kilka razy doświadczyła napastowania seksualnego.** Kolejne 3% badanych uczniów przyznało, iż wiele razy zostało przymuszone do zrobienia czegoś, czego nie chcieli zrobić. Powyższe zestawienie pokazuje jak wiele rodzajów przemocy jest stosowanych wśród uczniów.

WNIOSKI:

Być może dla części ankietowanych szkoła jest zagrożeniem ze względu na możliwość otrzymania negatywnej oceny, jednak z pewnością wielu z nich obawia się rówieśników lub starszych uczniów tych szkół. Ze względu na istotność zagadnienia warto przyrzeć się mu z odpowiednią troską i uwagą. Otrzymane wyniki mogą również świadczyć o tym, że **istnieje grupa uczniów prześladowanych, wyśmiewanych i szykanowanych przez innych.** Relatywnie do innych wyników w Polsce odsetek ten jest dosyć niski w Gminie Słubice. Nauczyciele powinni zwrócić szczególną uwagę na relacje, jakie panują między uczniami w klasach oraz przyglądać się ich zachowaniu na przerwach. Dzieci prześladowane bardzo często wstydzą się tego, że są obiektem kpin i nie proszą nikogo o pomoc w rozwiązaniu tego problemu. Tłumią w sobie emocje i starają się same poradzić sobie z zaistniałą sytuacją. Tacy uczniowie często odczuwają strach przed pójściem do szkoły i czują się w niej niekomfortowo. Ich zachowanie w szkole różni się od zachowania innych uczniów, dlatego nauczyciele powinni otoczyć takie dzieci szczególną troską i uwagą, aby pomóc im załagodzić sytuację. Dodatkowo należy też rozmawiać z dziećmi i młodzieżą szkolną, by uczulić ich na odmienność innych ludzi i nauczyć bycia tolerancyjnym.

Rozdział IV

Cele programu.

1) kontynuowanie realizacji celów programów z lat poprzednich z uwzględnieniem wcześniejszych doświadczeń i wypracowanych w latach ubiegłych efektywnych metod działania,

- 2) podejmowanie działań na rzecz trzeźwości mieszkańców Gminy Słubice, zmierzających do ograniczenia spożycia napojów alkoholowych, ochrony młodzieży i dorosłych przed uzależnieniem od alkoholu,
- 3) tworzenie systemu oddziaływań profilaktycznych w procesie wychowawczym dzieci i młodzieży,
- 4) zmniejszanie rozmiarów szkód zdrowotnych i społecznych spowodowanych nadużywaniem alkoholu,
- 5) przerwanie procesu degradacji osób uzależnionych i ich rodzin oraz osób zagrożonych uzależnieniem,
- 6) zapewnienie mieszkańcom Gminy Słubice możliwości uzyskania wsparcia oraz profesjonalnej pomocy w rozwiązywaniu problemów wynikających z nadużywania alkoholu oraz przemocy w rodzinie.

Rozdział V

Zadania i sposoby realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2021 rok.

- 1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem, współuzależnionych oraz osób dotkniętych przemocą w rodzinach w których występuje problem alkoholowy.**
  - 1) Działania informacyjno-konsultacyjne Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych skierowane do osób z problemem alkoholowym (wyposażenie Komisji w fachową literaturę),
  - 2) Prowadzenie poradnictwa dla osób współ-uzależnionych,
  - 3) Organizowanie pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych i współ-uzależnionych (finansowanie działalności punktu konsultacyjnego),
  - 4) Systematyczne podnoszenie kwalifikacji osób działających w zakresie motywowania do leczenia, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i patologii społecznych ,
  - 5) Rozpowszechnianie wiedzy wśród mieszkańców gminy na temat funkcjonowania wspólnot „AA” - informowanie o działalności i częstotliwości spotkań miejscowej grupy „Nadzieja”.
  - 6) Zakup i dystrybucja materiałów informacyjno-edukacyjnych,
  - 7) Podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia i zastosowania wobec osoby uzależnionej obowiązku poddania się leczeniu w zakresie leczenia odwykowego,
  - 8) Upowszechnianie materiałów informacyjnych o chorobie alkoholowej i patologii społecznych,

9) Współpraca z Całodobowym Oddziałem Terapii Uzależnień od Alkoholu w Gostyninie, oraz Niepublicznym Zakładem Opieki Zdrowotnej „SANUS” w Słubicach.

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

- 1) Współpraca z instytucjami w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie z Zespołem Interdyscyplinarnym, policją, sądem, kuratorami, pedagogami, Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej,
- 2) Zwiększanie skuteczności i dostępności specjalistycznej pomocy dla rodzin w związku z występowaniem przemocy w rodzinie, podnoszenie kompetencji w zakresie przeciwdziałania przemocy,
- 3) Podejmowanie czynności zmierzających do zastosowania wobec osób uzależnionych lub nadmiernie pijących, obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu,
- 4) Koordynowanie działań dotyczących pomocy ofiarom przemocy domowej, poprzez współpracę z Policją, Sądem, Ośrodkiem Pomocy Społecznej, asystentem rodziny, przedstawicielami służby zdrowia, szkołami,
- 5) Organizowanie i finansowanie zajęć dla rodziców mających na celu podniesienie kompetencji wychowawczych i nabycia nowych umiejętności rodzicielskich mających na celu diagnozę negatywnych zachowań młodzieży,
- 6) Finansowanie kosztów związanych z wydawaniem opinii psychologiczno-psychiatrycznych przez biegłych lekarzy,
- 7) Wdrażanie procedur interwencji wobec przemocy w rodzinie – procedura „Niebieskie Karty”.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, dla wszystkich mieszkańców gminy.

- 1) Profilaktyka i promocja zdrowego stylu życia poprzez udział w ogólnopolskich i regionalnych kampaniach,
- 2) Wspieranie w działaniach promujących trzeźwy i bezpieczny sposób spędzania czasu przez dzieci i młodzież – finansowanie konkretnych projektów i działań profilaktycznych,
- 3) Realizowanie szkolnych programów profilaktycznych w zakresie profilaktyki uzależnień oraz przeciwdziałania agresji i przemocy rówieśniczej,

- 4) Wspieranie i dofinansowywanie działań w zakresie organizacji imprez dla dzieci, młodzieży i dorosłych, które mają wyraźny cel profilaktyczny, promujący zdrowy i trzeźwy styl życia,
- 5) Zorganizowanie lokalnych konferencji, warsztatów dotyczących problematyki uzależnień, której celem będzie wymiana doświadczeń oraz pogłębienie wiedzy na temat uzależnień,
- 6) Finansowanie zakupu nagród na konkursy związane z tematyką uzależnień,
- 7) Działania edukacyjne skierowane do sprzedawców napojów alkoholowych mające na celu ograniczenie dostępności napojów alkoholowych i przestrzeganie zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej osiemnastego roku życia,
- 8) Organizacja jednorazowych spotkań- spektakli, pogadanek, prelekcji o tematyce edukacyjno – profilaktycznej,
- 9) Realizacja działań mających na celu pogłębienie wiedzy na temat wpływu alkoholu na organizm człowieka w kontekście prowadzenia pojazdu mechanicznego,
- 10) Realizacja działań o charakterze edukacyjnym przeznaczonych dla rodziców, których celem jest wspieranie abstynencji dziecka i przygotowanie go do podejmowania świadomych i odpowiedzialnych decyzji związanych z używaniem substancji psychoaktywnych,
- 11) Dofinansowanie wyjazdów dla dzieci i młodzieży o charakterze profilaktycznym organizowanych przez placówki oświatowe i organizacje pozarządowe działające na terenie gminy.

4. Współpraca z instytucjami, grupami samopomocowymi i osobami fizycznymi które działają na rzecz rozwiązywania problemów alkoholowych.

- 1) Współpraca z kuratorami zawodowymi i społecznymi wykonującymi dozór nad osobami uzależnionymi i stosującymi przemoc domową,
- 2) Wspieranie działalności, grup wsparcia realizujących działania wynikające z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, grupa AA „Nadzieja”,
- 3) Wspieranie działań osób fizycznych zmierzających do ograniczenia i zapobiegania przestępczości i demoralizacji nieletnich oraz patologii społecznej, a w szczególności przestępstw związanych z nadużywaniem alkoholu,
- 4) Współpraca z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Słubicach mająca na celu wyłonienie osób uzależnionych i współ-uzależnionych,
- 5) Współpraca z Niepublicznym Zakładem Opieki Zdrowotnej „SANUS”.

5. Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

- 1) Opracowanie programu działania oraz przedstawienie sprawozdań z jego realizacji,
- 2) Prowadzenie czynności kontrolnych w zakresie przestrzegania przepisów ustawy. z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, a w szczególności art.13-15,
- 3) Szkolenia członków komisji,
- 4) Współpraca z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w zakresie:
  - a) rozpoznawania środowisk dysfunkcyjnych,
  - b) prowadzenia pracy socjalnej z osobami z problemem alkoholowym, narkomanią i przemocą domową,
  - c) udział w spotkaniach grup roboczych związanych z procedurą „Niebieskie Karty”
- 5) Współpraca ze szkołami mieszczącymi się na terenie gminy w zakresie:
  - a) prowadzenia i realizacji programów profilaktycznych,
  - b) organizowania konkursów na temat szkodliwości spożywania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych,
  - c) promowanie właściwych wzorców i przygotowanie młodzieży do podejmowania świadomych i odpowiedzialnych decyzji,
  - d) organizowania zajęć profilaktycznych dla dzieci, młodzieży i rodziców,
- 6) Przyjmowanie wniosków i przeprowadzanie rozmów z osobami uzależnionymi i członkami rodzin osób uzależnionych,
- 7) Podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego,
- 8) Uruchomienie procedury „Niebieskie Karty” w przypadku wystąpienia przemocy w rodzinie – przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie z problemem alkoholowym,
- 9) Opiniowanie wniosków w celu wydania i cofania zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych,
- 10) Współpraca w realizacji programu z:
  - a) Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej,
  - b) Urzędem Gminy Słubice i Radą Gminy Słubice,
  - c) Zespołem Interdyscyplinarnym w Słubicach,
  - d) Dyrektorami, pedagogami i wychowawcami z placówek oświatowych,
  - e) Niepublicznym Zakładem Opieki Zdrowotnej „SANUS”
  - f) Policją
  - g) Kuratorami zawodowymi i społecznymi,
  - h) Prokuraturą

Rozdział VI

1. Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

- 1) Członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przysługuje zryczałtowane wynagrodzenie miesięczne za czynności wykonywane w danym miesiącu tj. za posiedzenia i działania Komisji, niezależnie od ilości posiedzeń w miesiącu w wysokości 180,00 zł brutto.
- 2) Jeżeli członek Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych nie weźmie udziału w co najmniej jednym posiedzeniu Komisji i jego nieobecność jest nie usprawiedliwiona wówczas zryczałtowane wynagrodzenie miesięczne za ten miesiąc nie przysługuje.
- 3) Wynagrodzenie za udział w pracach Komisji wypłacane będzie miesięcznie z dołu na podstawie imiennej listy obecności.

Rozdział VII

Źródła finansowania, zasady i czas realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Słubice na 2021 rok.

- 1) Źródłem finansowania zadań Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych są, zgodnie z art. 18² ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, środki finansowe budżetu gminy pochodzące z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.
- 2) Program obejmuje zadania do realizacji od dnia 1 stycznia 2021 r. do dnia 31 grudnia 2021 r. Wykonawcą uchwały w sprawie przyjęcia Gminnego programu na 2021 rok jest Wójt Gminy Słubice.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych ustala "PLAN" działań wynikający z wyżej przedstawionego Gminnego Programu. Wykonanie "PLANU" będzie następowało w miarę pozyskiwanych środków finansowych.

Przewodniczący Rady

Rozdział VI

PLAN FINANSOWY 32 050,00 zł

I Działalność Gminnej Komisji	16 220,00 zł
1) wynagrodzenie	15 120,00 zł
2) delegacje	400,00 zł
3) zakup materiałów i wyposażenia	700,00 zł
II Działania podejmowane wobec osób, z którymi komisja prowadzi postępowanie mające na celu zastosowanie poddania się leczeniu odwykowemu.	2 750,00 zł
1) opłata za wydanie opinii w przedmiocie uzależnienia	1 200,00 zł
2) opłata za złożenie wniosków w sądzie	200,00 zł
3) zwrot za wykonanie zabiegu implantacji (wszycia) – esperalu	1 350,00 zł
III Działalność profilaktyczna i edukacyjna skierowana do wszystkich mieszkańców gminy.	5 540,00zł
1) profilaktyka i promocja zdrowego stylu życia poprzez udział w ogólnopolskich i regionalnych kampaniach	1 540,00 zł
2) finansowanie programów profilaktycznych kampanii wyjazdów imprez artystycznych z programami profilaktyczno-edukacyjnymi, przeznaczonymi dla dzieci i dorosłych.	2 000,00 zł
4) współfinansowanie akcji profilaktycznych opartych na konkursach, zajęciach sportowych (zakup nagród), zabawach, wycieczkach objętych szkolnym programem profilaktycznym realizowanych przez szkoły, jak również alternatywnych form spędzania czasu wolnego bez nałogów dzieci i młodzieży.	2 000,00 zł
IV. Działalność Punktu Konsultacyjnego	6 540,00 zł
1) zatrudnienie instruktora terapii uzależnień	6 240,00 zł
2) zakup środków czystości	300,00 zł
V. Wsparcie materialne, edukacyjne i lokalowe działalności nieprofesjonalnych organizacji pozarządowych (AA, Klub Abstynenta) – zakup materiałów i wyposażenia.	1 000,00 zł

Przewodniczący Rady

GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA 2021 ROK W GMINIE SŁUBICE

Rozdział I

I. Wstęp

Korzystanie z substancji psychoaktywnych w różnej postaci (narkotyki, dopalacze, leki psychotropowe) powoduje u młodych ludzi zachowania ryzykowne dla ich zdrowia, a nawet życia. Problem narkomanii to problem społeczny dotyczący wszystkich środowisk, często związany jest z innym uzależnieniem w tym przede wszystkim z alkoholem. W ostatnich latach wzrosło wśród młodych ludzi zainteresowanie wszelkimi środkami odurzającymi, substancjami psychotropowymi i innymi środkami ogólnie nazywanymi narkotykami. Zapotrzebowanie na narkotyki widoczne jest w obserwowanym wzroście ich występowania i dostępności. Zgodnie z definicją Światowej Organizacji Zdrowia środkami psychoaktywnymi są substancje legalne i nielegalne takie jak tytoń, narkotyki i alkohol. Zażywanie środków psychoaktywnych znacznie wpływa na zdrowie fizyczne, psychiczne i społeczne jednostek, rodzin, i całego społeczeństwa. We wszystkich krajach, w których narkotyki są łatwo dostępne rozwija się polityka zmniejszająca problemy związane z uzależnieniami od narkotyków i środków psychoaktywnych.

Narkotyk jest substancją aktywną inną niż alkohol i tytoń, obejmującą substancje nielegalne i legalne takie jak leki psychotropowe czy substancje wziewne (kleje, benzyny itp.) używane w celu odurzania się. Narkotyki są środkami psychoaktywnymi, których spożycie może doprowadzić do wielu niebezpieczeństw, w tym uzależnień, które wiążą się ze zwiększonym ryzykiem zachorowalności i umieralności. Zjawisko narkomanii ma charakter procesu-postępuje, ewoluuje i odznacza się zróżnicowaną dynamiką. Dzisiaj narkomania to nie tylko subkultura, a wręcz moda narkotykowa. Młodzi ludzie swobodnie dokonują wyborów pomiędzy alkoholem, nikotyną a narkotykami.

Są oswojeni z narkotykami, wiedzą o nich dużo, wiedzą gdzie je można kupić ile kosztują, które są modne.

Narkomania, to nie tylko problem wielkich miast. Narkotyki docierają do małych miasteczek i wsi. Przyczyną sięgania po narkotyk jest potrzeba wrażeń i integracji z grupą. Określenie skali narkomanii jest trudne ze względu na powszechne zaprzeczanie istnienia problemu.

Obowiązek opracowania i uchwalania programu przeciwdziałania narkomanii należy do zadań własnych gminy i wynika z art. 10 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii. Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii stanowi, że przeciwdziałanie narkomanii realizuje się przez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, gospodarczej, oświatowo - wychowawczej i zdrowotnej, a w szczególności: działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną, zapobiegawczą, leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych, ograniczanie szkód zdrowotnych.

Podobnie jak w przypadku Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Program ten powinien stanowić, najlepiej dostosowaną do warunków lokalnych odpowiedź na problemy związane z zażywaniem narkotyków i substancji psychoaktywnych. Oznacza to, że powinien być oparty na dokładnej analizie potrzeb i możliwości ich zaspokojenia. W tym celu przeprowadzane są profesjonalne badania, na bazie których przygotowywana jest diagnoza problemów uzależnień i innych zagrożeń społecznych, stanowiąca punkt wyjścia do tworzenia Programu. W roku 2020 wykonana została diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych dla Gminy Słubice która stanowi podstawę przygotowania Programu na rok 2021 i w latach kolejnych.

Program Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Słubice stanowi spis działań będących jednocześnie zadaniami własnymi gminy w obszarze tych zagadnień społecznych, które realizowane będą w 2021 roku. Założenia w/w programu są zgodne z założeniami Krajowego Programu Przeciwdziałania Narkomanii.

Rozdział II

Podstawy prawne

- ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (tj. Dz. U z 2019r., poz.852 ze zm.)
- ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz. U. z 2018 r. poz. 1492ze zm.)
- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 506 ze zm.),
- ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1507 ze zm.),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015r. poz. 1390 ze zm.),

- ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2018r., poz. 1878 ze zm.),

Rozdział III

Diagnoza problemów uzależnień w Gminie Słubice

Wyniki diagnozy dotyczące problemu narkotyków w Gminie Słubice

Głównym przedmiotem przeprowadzonych badań zawartych w diagnozie lokalnych zagrożeń społecznych w Gminie Słubice są substancje nielegalne, których produkcja, sprzedaż, czy posiadanie są zakazane przez prawo.

Pierwszym pytaniem w części ankiety dotyczącej narkotyków było pytanie o to, czy w najbliższym otoczeniu mieszkańców gminy są osoby, które zażywają narkotyki.

Aż 7% osób biorących udział w badaniu odpowiedziało, że zna powyżej 10 osób zażywających narkotyki. Niemal 4% ankietowanych zna do 10 takich osób, natomiast 10% ankietowanych zna maksymalnie 5 takich osób. Kolejne 6% uznało, że zna jedną osobę zażywającą tego rodzaju substancje, natomiast 73% nie zna nikogo, kogo dotyczyłby ten problem.

Kolejne ważne pytanie dotyczyło tego jak mieszkańcy postrzegają dostęp do narkotyków na terenie gminy.

Aż 10% respondentów uważa, że nabycie środków odurzających jest raczej łatwe i nie wymaga to dużego wysiłku, 18% stwierdza, że jest to raczej trudne, a 6% że bardzo trudne. Według 6% ankietowanych nabycie tego rodzaju substancji na terenie ich gminy jest trudne i wymaga wysiłku. Pozostałe 56% ankietowanych nie posiada żadnej wiedzy dotyczącej dostępności narkotyków.

Następne pytanie miało na celu sprawdzenie, czy badani mają wiedzę dotyczącą tego, gdzie mogą nabyć środki odurzające. Analizując odpowiedzi dotyczące dostępności narkotyków okazuje się, że **6% badanych wie gdzie można je nabyć**, natomiast wiedzy na ten temat nie ma 94% ankietowanych. Biorąc pod uwagę powyższe dane można uznać, że odpowiedzi na pytanie dotyczące możliwości nabywania narkotyków są nieco niższe niż w rzeczywistości. Może to wynikać z faktu, iż dla większości osób, pomimo tego że jest to ankieta anonimowa, jednak pytanie to jest krępujące i dlatego odpowiedzi na nie, nie we wszystkich przypadkach były zgodne z prawdą.

Na pytanie dotyczące tego, czy osoby biorące udział w badaniu kiedykolwiek zażywały środki odurzające powszechnie uznawane za narkotyki 2% udzieliło odpowiedzi twierdzącej. Natomiast 98% dorosłych mieszkańców utrzymuje, iż nigdy nie zdarzyło im się zażywać narkotyków.

Ostatnie z pytań w tej części ankiety dotyczącej narkotyków dotyczyło tego czy kiedykolwiek badani przebywali w pracy pod wpływem alkoholu lub

narkotyków. Niemal 1% ankietowanych przyznało, że taka sytuacja miała miejsce. Pozostałe 99% nigdy nie była w takim stanie w miejscu pracy.

Następne zagadnienie badania dotyczyło styczności młodych ludzi z narkotykami. Jest to jedna z najgroźniejszych używek, z jaką mogą mieć kontakt. Narkotyki to nie tylko substancje nielegalne, do których dostęp jest utrudniony a posiadanie nielegalne, ale też wiele leków czy substancji typu kleje i rozpuszczalniki, które można kupić w wielu sklepach. Problem związany z narkotykami może rozpoczynać się w szkole średniej a nawet w podstawówkach.

W dalszej części diagnozy młodzi respondenci zostali zapytani o kontakty z osobami rozprowadzającymi narkotyki. Zdecydowana większość ankietowanych nie miała okazji nigdy spotkać takich osób (takiej odpowiedzi udzieliło 94% respondentów). Jednak 4% uczniów twierdzi, że zna takie osoby poza szkołą, a 2% w szkole.

Kolejne pytanie dotyczyło osobistego kontaktu młodzieży z narkotykami. Zdecydowana większość, bo 96% ankietowanych przyznaje, że nigdy nie mieli bezpośredniej styczności z tego rodzaju substancjami. Jednak po **1% przyznało się, że próbowało różnych narkotyków lub tylko marihuany.**

Na kolejne pytania odpowiedzieli tylko ci uczniowie, którzy w poprzednim pytaniu przyznali się do tego, że zdarzyło im się zażyć substancji uznawanych za narkotyki. Pierwsze pytanie dotyczyło ustalenia w jakim wieku młodzież po raz pierwszy próbowała narkotyków, większość badanej młodzieży (86%) oświadczyła, iż nie pamięta wieku, w którym rozpoczęli zażywanie substancji psychoaktywnych, a po 7% przyznało że miało mniej niż 9 lat lub między 13 a 15 lat.

Następne pytanie w wypełnianej przez uczniów ankiecie dotyczyło sytuacji, w jakiej po raz pierwszy zażywali oni narkotyki. **Większa część uczniów przyznała, że kontakt z narkotykami miała po raz pierwszy na wakacjach – takiej odpowiedzi udzieliło 39% ankietowanych.** Po 15% uczniów przyznało, że miało kontakt z narkotykami w szkole, w domu lub na dyskotecce. Natomiast po 8% ankietowanych wskazało na wagary i puby.

Kolejne pytanie miało na celu sprawdzenie, jakie narkotyki są zazwyczaj zażywane przez uczniów z Gminy Słubice. **Największa grupa uczniów przyznaje się do zażywania marihuany, stanowi ona 15% wszystkich badanych,** którzy zażywali kiedykolwiek narkotyki.

Następnie zapytano te osoby, które przyznają się do zażywania substancji psychotropowych, jak często to robią. Kontakty uczniów z narkotykami najczęściej miały charakter epizodyczny, na tę odpowiedź wskazało 33% badanych. Jednak **po 33% uczniów uznało, że zdarza się to codziennie lub parę razy w roku.**

Następne pytanie dotyczyło okresu zażywania narkotyków. Zdecydowana większość, bo aż 80% wskazało, że już nie zażywa narkotyków, ale aż 7% uczniów zażywa dłużej niż 3 lata. Kolejne 13% uczniów zażywa rok i więcej.

Kolejne pytanie dotyczyło gotowości młodzieży i ich chęci do spróbowania narkotyków i odpowiedzi na nie udzielili wszyscy badani uczniowie. Zdecydowana większość, bo aż 94% nie spróbowałaby narkotyku, jeśli byłaby taka okazja. Niestety odpowiednio 6% spróbowałaby, gdyby miała ku temu okazję.

Dodatkowo młodzież została zapytana, czy i jak często pije energetyki typu Red Bull, Tiger, Burn. Tylko 40% uczniów nigdy nie próbowała, a 1% pije je codziennie. Niemal 18% uczniów spróbowała ich tylko raz.

Wnioski:

Ponieważ narkotyki są substancjami o mniejszej dostępności niż alkohol czy wyroby tytoniowe, mniejsza jest też liczba ich konsumentów. Taki wynik nie jest jednak optymistyczny, bo pomimo rozpowszechniania programów profilaktycznych okazuje się, że młodzież sięga jednak po narkotyki, zakładając, że doskonale zna konsekwencje ich zażywania. Niemal 94% oświadczyło, że nie zna osób, które rozprowadzają narkotyki. Jednak 2% przyznało, że takie osoby znajdują się w ich szkolnym środowisku. Kolejne 3% badanych deklaruje, że ma za sobą pierwszy kontakt z narkotykami. Najpopularniejszym narkotykiem podobnie jak w całym kraju a nawet Europie jest marihuana. Jej używanie deklaruje 14% uczniów (która kiedykolwiek próbowała używek). Dostęp do narkotyków, zmniejszony zakres kontroli a także panujące wśród młodzieży przekonanie o braku szkodliwości używania marihuany są największymi czynnikami ryzyka.

Uzyskane dane okazują się niepokojące. **Spora część ankietowanych zarówno w szkole jak i poza nią może podjąć potencjalny kontakt z kimś, kto może ją zaopatrzyć w narkotyki.** W przypadku wprowadzenia działań profilaktycznych należy wziąć pod uwagę skalę tej dostępności i dostosować programy wiedząc, że zagrożenie narkotykami nie jest czysto teoretyczne. Pomimo działań w dziedzinie profilaktyki w szkołach, nadal istnieje potrzeba prowadzenia akcji, programów i warsztatów profilaktycznych dotyczących niebezpieczeństwa jakie niesie za sobą spożywanie alkoholu, wyrobów tytoniowych i narkotyków, w szczególności skupiających się na negatywnym wpływie na zdrowie osób zażywających je w młodym wieku.

Rozdział IV

Cele programu

- 1) Podstawowym celem Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii, jest profilaktyka uzależnień, czyli zapobieganie powstawaniu problemów

związanych z uzależnieniem od substancji psychoaktywnych w tym dopalaczy, ograniczenie rozmiarów już istniejących problemów oraz zmiana świadomości społecznej dotyczącej narkomani.

- 2) Zainicjowanie długotrwałego procesu edukacji społecznej polegającego na systematycznym i rzetelnym dostarczaniu fachowej wiedzy wszystkim podmiotom zainteresowanym tematem zagrożeń związanych z narkomanią i uwrażliwienia na wczesne oznaki uzależnienia oraz informowanie o dostępnych formach pomocy.
- 3) Dostarczanie fachowej wiedzy wszystkim podmiotom zainteresowanym tematem zagrożeń związanych z narkomanią i uwrażliwienia na wczesne oznaki uzależnienia oraz informowanie o dostępnych formach pomocy.
- 4) współpraca z podmiotami działającymi w obszarze przeciwdziałania narkomanii, oraz organizowanie alternatywnych form twórczego spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży.

Rozdział V

Zadania Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2021.

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych, zagrożonych uzależnieniem i współuzależnionych.

- 1) Udzielanie informacji dotyczących możliwości uzyskania specjalistycznej pomocy osobom uzależnionym i ich rodzinom,
- 2) Organizowanie i prowadzenie stałego systemu informacji na temat profilaktyki i rozwiązywania problemów związanych z zażywaniem narkotyków i innych substancji o działaniu odurzającym (Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Słubicach),
- 3) Prowadzenie w Punkcie Konsultacyjnym poradnictwa dla rodzin oraz osób używających środki psychoaktywne,
- 4) Organizacja i finansowanie szkoleń z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów związanych z narkotykami dla nauczycieli, pracowników pomocy społecznej, członków GKRPA.

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii pomocy psychospołecznej i prawnej.

- 1) Organizowanie i prowadzenie systemu informacji na temat profilaktyki i rozwiązywania problemów związanych z zażywaniem narkotyków i innych substancji o działaniu odurzającym,
- 2) Szerokie upowszechnianie materiałów (ulotki, plakaty, filmy) związanych z tematyką antynarkotykową, agresja i przemocą,

- 3) Informowanie o możliwościach i procedurze administracyjno- prawnej kierowania osób uzależnionych na leczenie,
- 4) Umożliwienie dzieciom i młodzieży twórczego, pozytywnego zagospodarowania czasu wolnego,
- 5) Współpraca z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej mająca na celu wyłonienie osób uzależnionych i współ-uzależnionych.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży.

- 1) Promowanie alternatywnych form spędzania wolnego czasu poprzez imprezy o charakterze: rozrywkowym, integracyjnym, sportowym których celem jest propagowanie zdrowego trybu życia wolnego od narkotyków, środków psychoaktywnych oraz używek,
- 2) Organizowanie spotkań, szkoleń, prelekcji dotyczących profilaktyki i rozwiązywania problemów związanych z narkomanią we wszystkich szkołach i placówkach oświatowo – wychowawczych na terenie gminy,
- 3) Udział w lokalnych i ogólnopolskich kampaniach edukacyjnych związanych z profilaktyką narkotykową i rozwiązywaniem problemów społecznych związanych z uzależnieniami,
- 4) Finansowanie zakupu nagród i materiałów informacyjno – edukacyjnych niezbędnych do realizacji zajęć konkursów, zawodów sportowych i innych imprez o tematyce ściśle powiązanej z problemem uzależnień, profilaktyki oraz promocji zdrowego stylu życia,
- 5) Współpraca z placówkami oświatowymi w zakresie realizacji programów profilaktycznych i działań w obszarze edukacji i profilaktyki w szkołach zmierzających do uświadomienia skutków zażywania narkotyków i innych substancji psychoaktywnych skierowanych do uczniów i ich rodziców, realizacja autorskich programów z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom,
- 6) Podnoszenie kwalifikacji członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Słubicach poprzez udział w konferencjach, szkoleniach, warsztatach,
- 7) Organizowanie i prowadzenie stałego systemu informacji na temat profilaktyki i rozwiązywania problemów związanych z zażywaniem narkotyków i innych substancji o działaniu odurzającym.

4. Współpraca z instytucjami, organizacjami pozarządowymi, mająca na celu realizację programu oraz rozwiązywanie problemów narkomani.

Współpraca w realizacji Gminnego Programu z:

- 1) Ośrodkiem Pomocy Społecznej

- 2) Urzędem Gminy Słubice i Radą Gminy Słubice
- 3) Zespołem Interdyscyplinarnym
- 4) Dyrektorami, pedagogami i wychowawcami z placówek oświatowych działających na terenie Gminy
- 5) Niepublicznym Zakładem Opieki Zdrowotnej „SANUS”
- 6) Policją
- 7) Kuratorami zawodowymi i społecznymi
- 8) Prokuraturą

Rozdział VI

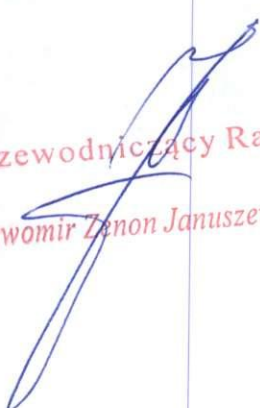
Źródła finansowania Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii.

Środki finansowe na realizację Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii będą pochodziły z budżetu Gminy Słubice z wpływów pochodzących z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Rozdział VII

V Plan finansowy – 2 600,00 zł

1. Organizacja i finansowanie programów profilaktycznych – warsztatów o tematyce antynarkotykowej i wszystkich substancjach psychoaktywnych, agresji rówieśniczej, które będą realizowane w placówkach oświatowych mieszczących się na terenie gminy Słubice oraz wspieranie i finansowanie alternatywnych form spędzania wolnego czasu dzieci i młodzieży – **1 500,00 zł.**
2. Finansowanie zakupu, materiałów profilaktyczno – informacyjnych o tematyce przeciwdziałania narkomani i zażywania wszelkiego rodzaju środków psychoaktywnych – **1 100,00 zł.**

Przewodniczący Rady
Sławomir Zenon Januszewski